

I. NAUCZANIE OJCA ŚWIĘTEGO

1. Homilia w uroczystość Najświętszego Ciała i Krwi Chrystusa (10 czerwca 2004 r.)

Rok Eucharystii

1. „Ilekoć bowiem spożywacie ten chleb i pijecie kielich, śmierć Pana głosicie, aż przyjdzie” (1 Kor 11, 26).

W powyższych słowach św. Paweł przypomina chrześcijanom Koryntu, że „wieczera Pańska” nie jest tylko spotkaniem na uczcie, lecz – przede wszystkim – pamiętką odkupieńczej ofiary Chrystusa. Kto bierze w niej udział, jak wyjaśnia Apostoł, jednoczy się z misterium śmierci Pana, a nawet więcej – staje się jej „głosicielem”.

Tak więc istnieje ścisły związek między „sprawowaniem Eucharystii” i głoszeniem Chrystusa. Gdy jednoczymy się z Nim w pamiętce Paschy, stajemy się jednocześnie misjonarzami wydarzenia, które ten obrzęd uobecnia. W pewnym sensie jest to uwspółcześnianie go w każdej epoce aż do powtórnego przyjścia Pana.

2. Drodzy bracia i siostry, będziemy na nowo przeżywać tę wspaniałą rzeczywistość w czasie dzisiejszej uroczystości Bożego Ciała, podczas której Kościół nie tylko sprawuje Eucharystię, lecz uroczyście niesie Najświętszy Sakrament w procesji, głosząc publicznie, że Chrystus złożył siebie w ofierze dla zbawienia całego świata.

Wdzięczny za ten ogromny dar, Kościół gromadzi się wokół Najświętszego Sakramentu, ponieważ w nim widzi źródło i szczyt swego istnienia i działania. *Ecclesia de Eucharistia vivit!* Kościół żyje Eucharystią i jest świadomy, że ta prawda wyraża nie tylko codzienne doświadczenie wiary, lecz w syntetyczny sposób określa istotę jego tajemnicy (por. Encyklika *Ecclesia de Eucharistia*, 1).

3. Od Zesłania Ducha Świętego, kiedy to lud Nowego Przymierza „rozpoczął swoje pielgrzymowanie ku ojczyźnie niebieskiej, Najświętszy Sakrament niejako wyznacza rytm jego dni, wypełniając je ufną nadzieją” (tamże). Z tą właśnie myślą poświęciłem Eucharystii pierwszą encyklikę nowego tysiąclecia, a teraz z radością ogłaszam specjalny Rok Eucharystii. Rozpocznie go Międzynarodowy Kongres Eucharystyczny, który odbędzie się w dniach 10-17 października 2004 r. w Guadalajarze (Meksyk), a zakończy najbliższe Zwyczajne Zgromadzenie Synodu Biskupów, które będzie obradowało w Watykanie od 2 do 29 października 2005 r. na temat „Eucharystia źródłem i szczytem życia i misji Kościoła”.

Eucharystia buduje wspólnotę kościelną jako nowe Jeruzalem, zasadę jedności w Chrystusie różnych osób i narodów.

4. „Wy dajcie im jeść!” (Łk 9, 13). Fragment Ewangelii, który przed chwilą odczytaliśmy, ukazuje wymowny obraz głębokiej więzi istniejącej między Eucharystią a tą powszechną misją Kościoła. Jedynie Chrystus, „chleb żywy, który zstąpił z nieba” (J 6, 51; por. śpiew przed Ewangelią), może zaspokoić głód człowieka w każdej epoce oraz w każdym zakątku ziemi.

Jednakże On nie chce tego czynić sam i dlatego – podobnie jak wtedy, gdy rozmnożył chleb – posługuje się uczniami. „On wziął te pięć chlebów i dwie ryby, spojrział w niebo i odmówiwszy nad nimi błogosławieństwo, połamał i dawał uczniom, by

podawali tłumowi” (Łk 9, 16). Ten cudowny znak stanowi symbol największej tajemnicy miłości, ponawiającej się codziennie we Mszy św.: poprzez wyświęconych szafarzy Chrystus ofiaruje w darze swoje Ciało i swoją Krew za życie ludzkości. A ci, którzy w sposób godny spożywają je przy Jego Stole, stają się żywymi narzędziami Jego obecności, miłości, miłosierdzia i pokoju.

5. „*Lauda, Sion, Salvatorem...!* Chwal, Syjonie, Zbawiciela / Chwal hymnami wśród wesela / Wodza i Pasterza rzesz”.

Z głębokim wzruszeniem słuchamy tego wezwania do radości i oddawania chwały, rozbrzmiewającego w naszych sercach. Po zakończeniu Mszy św. będziemy nieśli w procesji Boski Sakrament aż do bazyliki Matki Boskiej Większej. Patrząc na Maryję, zrozumiemy lepiej przemieniającą moc Eucharystii. Razem z Nią słuchając, znajdziemy w Tajemnicy eucharystycznej odwagę i siłę, by pójść za Chrystusem Dobrym Pasterzem i by służyć Mu w braciach.

(według „L’Osservatore Romano” 25 [2004] nr 9, s. 19)

2. Eucharystia i misja – nierozzerwalnie związane **Orędzie na Światowy Dzień Misyjny 2004**

Drodzy Bracia i Siostry!

1. Misyjne zaangażowanie Kościoła, również na początku trzeciego tysiąclecia, jest sprawą nie cierpiącą zwłoki, o czym wielokrotnie przypominałem. Misja jak napisałem w Encyklice *Redemptoris missio* – jest jeszcze daleka od urzeczywistnienia, i dlatego też powinniśmy zaangażować w jej służbie wszystkie nasze siły (por. n. 1). Cały Lud Boży, w każdym momencie swego pielgrzymowania w dziejach, powołany jest, by dzielić „pragnienie” Odkupiciela (por. J 19, 28). To pragnienie zbawiania dusz zawsze odczuwali głęboko święci: wystarczy wspomnieć na przykład św. Teresę z Lisieux, patronkę misji, oraz bpa Comboniego, wielkiego apostoła Afryki, którego niedawno z radością wyniosłem do chwały ołtarzy.

Wyzwania społeczne i religijne, które stają przed ludzkością w naszych czasach, pobudzają wiernych do odnowienia misyjnego zapału. Tak! Trzeba na nowo, odważnie podjąć misję *ad gentes*, poczynając od głoszenia Chrystusa, Odkupiciela wszelkiego ludzkiego stworzenia. Międzynarodowy Kongres Eucharystyczny, który odbędzie się w Guadalajarze w Meksyku w październiku br., a więc w miesiącu misyjnym, będzie nadzwyczajną okazją do wspólnego pogłębienia misyjnej świadomości przy Stole Ciała i Krwi Chrystusa. Zgromadzony wokół ołtarza, Kościół pojmuje lepiej swe początki oraz swoje misyjne zadanie. Jak trafnie wskazuje temat tegorocznego Światowego Dnia Misyjnego, „Eucharystia i misja” są nierozłączne. Refleksja nad więzią, jaka istnieje między tajemnicą eucharystyczną a tajemnicą Kościoła, łączy się w tym roku z wymownym wspomnieniem maryjnym w związku z obchodami 150. rocznicy ogłoszenia dogmatu o Niepokalanym Poczęciu (1854–2004). Kontemplujemy Eucharystię oczyma Maryi. Ufając we wstawiennictwo Dziewicy, Kościół ofiaruje Chrystusa, Chleb zbawienia, wszystkim narodom, aby Go uznały i przyjęły jako jedynego Zbawiciela.

2. Przenosząc się duchowo do Wieczernika, w ubiegłym roku właśnie w Wielki Czwartek podpisałem Encyklikę *Ecclesia de Eucharistia*. Pragnę przytoczyć teraz kilka jej fragmentów, które mogą nam, drodzy bracia i siostry, pomóc przeżyć najbliższy Światowy Dzień Misyjny w duchu eucharystycznym.

„Eucharystia buduje Kościół, a Kościół sprawuje Eucharystię” (n. 26): tak pisałem podkreślając, że misja Kościoła stanowi kontynuację misji Chrystusa (por. J 20, 21) i czerpie duchową moc z komunii z Jego Ciałem i Krwią. Celem Eucharystii jest właśnie „zjednoczenie ludzi z Chrystusem, a w Nim z Ojcem i z Duchem Świętym” (*Ecclesia de Eucharistia*, 22). Uczestnicząc w Ofierze eucharystycznej, pojmujemy głębiej powszechność odkupienia i wynikającą z tego pilną misję Kościoła, której program „jest skupiony w istocie rzeczy wokół samego Chrystusa, którego mamy poznawać, kochać i naśladować, aby żyć w Nim życiem trynitarnym i z Nim przemieniać historię, aż osiągnie swą pełnię w niebieskim Jeruzalem” (por. tamże, 60).

Wokół Chrystusa eucharystycznego Kościół wzrasta jako lud, świątynia i rodzina Boża: jeden, święty, powszechny i apostołski. Jednocześnie rozumie on lepiej swój charakter powszechnego sakramentu zbawienia oraz widzialnej rzeczywistości o strukturze hierarchicznej. Oczywiście, „nie zbuduje się (...) żadnej wspólnoty chrześcijańskiej, jeżeli nie jest ona zakorzeniona w celebracji Najświętszej Eucharystii” (tamże, 33; por. *Presbyterorum ordinis*, 6). Na zakończenie każdej Mszy św., kiedy celebrans żegna zgromadzenie słowami: *Ite, Missa est*, wszyscy powinni czuć się posłani jako „misjonarze Eucharystii” do wszystkich środowisk, by dzielić się wielkim darem, który otrzymali. Ten bowiem, kto spotyka Chrystusa w Eucharystii, nie może nie głosić swym życiem miłosiernej miłości Odkupiciela.

3. Ponadto, aby żyć Eucharystią, trzeba poświęcić wiele czasu adoracji Najświętszego Sakramentu; ja sam czynię to codziennie, czerpiąc z tego doświadczenia siłę, pociechę i wsparcie (por. *Ecclesia de Eucharistia*, 25). Jak podkreśla Sobór Watykański II, Eucharystia jest „źródłem i zarazem szczytem całego życia chrześcijańskiego” (por. *Lumen gentium*, 11), „źródłem i szczytem całej ewangelizacji” (por. *Presbyterorum ordinis*, 5).

Chleb i wino, owoc pracy człowieka, przemienione mocą Ducha Świętego w Ciało i Krew Chrystusa, stają się zadatkiem „nieba nowego i ziemi nowej” (por. Ap 21, 1), głoszonych przez Kościół w codziennym posłannictwie. W Chrystusie, którego adorujemy obecnego w tajemnicy eucharystycznej, Ojciec wypowiedział swe ostateczne słowo o człowieku i jego dziejach.

Czyż Kościół mógłby urzeczywistniać swoje powołanie bez umacniania stałej więzi z Eucharystią, bez posilania się tym pokarmem, który uświęca, bez szukania tego nieodzownego wsparcia dla swej działalności misyjnej? Do ewangelizowania świata potrzeba apostołów „doświadczonych” w sprawowaniu, adoracji i kontemplacji Eucharystii.

4. W Eucharystii przeżywamy ponownie tajemnicę Odkupienia, osiągającą swój szczyt w ofierze Pana, co podkreślają słowa konsekracji: „Ciało moje, które za was będzie wydane (...) Krew moja, która za was będzie wylana” (por. Łk 22, 19-20). Chrystus umarł za wszystkich; dla wszystkich jest darem zbawienia, który Eucharystia uobecnia sakramentalnie na przestrzeni dziejów: „To czyńcie na moją pamiątkę!” (Łk 22, 19). To polecenie powierzone jest szafarzom w sakramencie kapłaństwa. Na

tę ucztę i ofiarę zaproszeni są wszyscy ludzie, by w ten sposób mogli uczestniczyć w życiu Chrystusa: „Kto spożywa moje Ciało i Krew moją pije, trwa we Mnie, a Ja w nim. Jak Mnie posłał żyjący Ojciec, a Ja żyję przez Ojca, tak i ten, kto Mnie spożywa, będzie żył przeze Mnie” (J 6, 56-57). Nim posileni, wierzący pojmują, że zadanie misyjne polega na tym, by być „ofiara miłą Bogu, uświęconą Duchem Świętym” (Rz 15, 16), aby coraz bardziej stanowić „jeden duch i jedno serce” (Dz 4, 32) i stawać się świadkami Jego miłości aż po najdalsze krańce ziemi.

Kościół, Lud Boży pielgrzymujący przez wieki, odnawiając codziennie Ofiarę ołtarza, oczekuje chwalebного powrotu Chrystusa. To właśnie głosi po przeistoczeniu zebrane wokół ołtarza zgromadzenie eucharystyczne. Z odnawianą za każdym razem wiarą potwierdza ono pragnienie ostatecznego spotkania z Tym, który przyjdzie, by urzeczywistnić w pełni swój plan powszechnego zbawienia.

Duch Święty, działając niewidzialnie, ale skutecznie, prowadzi lud chrześcijański po jego codziennych duchowych drogach, na których napotyka nieuniknione trudności i doświadcza tajemnicy Krzyża. Eucharystia jest źródłem pociechy i zadatkiem ostatecznego zwycięstwa dla człowieka walczącego ze złem i grzechem; jest ona „chlebem życia” pokrzepiającym tych, którzy z kolei stają się „chlebem łamanym” dla braci, niekiedy płacąc nawet męczeństwem za wierność Ewangelii.

5. W tym roku – jak wspomniałem – przypada 150. rocznica ogłoszenia dogmatu o Niepokalanym Poczęciu. Maryja została „odkupiona w sposób wznioślejszy ze względu na zasługi swego Syna” (*Lumen gentium*, 53). Pisałem w Encyklice *Ecclesia de Eucharistia*: „Patrząc na Nią, poznajemy przemieniającą moc, jaką posiada Eucharystia. W Niej dostrzegamy świat odnowiony w miłości” (n. 62).

Maryja, „pierwsze «tabernakulum» w historii” (tamże, n. 55), wskazuje nam i ofiaruje Chrystusa, naszą Drogę, Prawdę i Życie (por. J 14, 6). Jeśli „pojęcia Kościół i Eucharystia są ze sobą nierozdzielnie związane, to samo dotyczy Maryi i Eucharystii” (*Ecclesia de Eucharistia*, 57).

Pragnę, aby szczęśliwie zbiegające się dwa wydarzenia: Międzynarodowy Kongres Eucharystyczny i 150. rocznica ogłoszenia dogmatu o Niepokalanej, były dla wiernych, parafii oraz instytutów misyjnych okazją do umocnienia misyjnego zapału, by w każdej wspólnocie podtrzymywany był „prawdziwy «głód» Eucharystii” (tamże, n. 33).

Jest to również okazja, by przypomnieć o wkładzie, jaki zasłużone Papieskie Dzieła Misyjne wnoszą w apostolską działalność Kościoła. Są mi one bardzo drogie i w imieniu wszystkich dziękuję im za cenną posługę, jaką pełnią na rzecz nowej ewangelizacji. Zachęcam do wspierania ich duchowo i materialnie, aby również za ich pośrednictwem orędzie ewangeliczne mogło dotrzeć do wszystkich narodów zamieszkujących ziemię.

W tym duchu, przyzywając macierzyńskiego wstawiennictwa Maryi, „Niewiasty Eucharystii”, wszystkim wam z serca błogosławię.

Watykan, 19 kwietnia 2004 r.

Jan Paweł II

(według „L'Osservatore Romano” 25 [2004] nr 6, s. 4-5)

3. Ojciec Święty o modlitwie Psalmów

Podobnie jak w poprzednich numerach biuletynu dajemy informacje na temat kolejnych katechez Ojca Świętego o Psalmach:

10 marca 2004: **PSALM 20 – MODLITWA O ZWYCIĘSTWO DLA KRÓLA**, „L'Osservatore Romano” 25 (2004) 6/264, s. 29-30.

17 marca 2004: **PSALM 21 – DZIĘKCZYNIENIE ZA ZWYCIĘSTWO KRÓLA-MESJASZA**, „L'Osservatore Romano” 25 (2004) 6/264, s. 30-31.

31 marca 2004: **PIEŚŃ AP 4,11; 5, 9. 10. 12 – HYMN ODKUPIONYCH**, „L'Osservatore Romano” 25 (2004) 6/264, s. 29-30.

21 kwietnia 2004: **PSALM 27, 1-6 – BÓG MOIM ŚWIATŁEM (1)**, „L'Osservatore Romano” 25 (2004) 6/264, s. 33-34.

28 kwietnia 2004: **PSALM 27, 7-14 – BÓG MOIM ŚWIATŁEM (2)**, „L'Osservatore Romano” 25 (2004) 6/264, s. 34-35.

5 maja 2004: **PIEŚŃ KOL 1, 11c-20 – CHRYSZTUS POCZĄTKIEM CAŁEGO STWORZENIA I ZMARTWYCHWSTANIA**, „L'Osservatore Romano” 25 (2004) 7-8/265, s. 47-48.

12 maja 2004: **PSALM 30 – PODZIĘKA ZA WYBAWIENIE OD ŚMIERCI**, „L'Osservatore Romano” 25 (2004) 7-8/265, s. 48-49.

19 maja 2004: **PSALM 32 – SZCZĘŚCIE UWOLNIONEGO OD WINY**, „L'Osservatore Romano” 25 (2004) 7-8/265, s. 49-50.

26 maja 2004: **PIEŚŃ AP 11, 17-18; 12, 10b-12b – SĄD BOŻY**, „L'Osservatore Romano” 25 (2004) 7-8/265, s. 50-51.

2 czerwca 2004: **PSALM 41 – W CIĘŻKIEJ CHOROBY**, „L'Osservatore Romano” 25 (2004) 9/266, s. 20.

16 czerwca 2004: **PSALM 46 – BÓG SCHRONIENIEM I MOCĄ**, „L'Osservatore Romano” 25 (2004) 9/266, s. 21.

23 czerwca 2004: **PIEŚŃ AP 15, 3-4 – HYMN UWIELBIENIA**, „L'Osservatore Romano” 25 (2004) 9/266, s. 22.